

Drunknings- olyckor 2006

Behövs det en lag om flytväst

135 människor drunknade

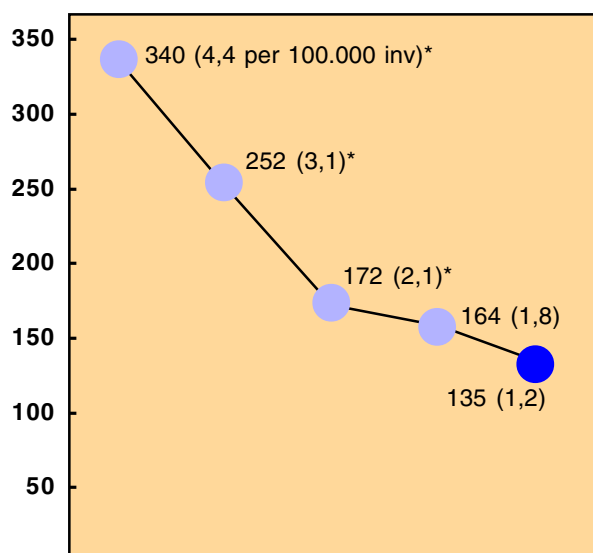
Enligt Svenska Livräddningssällskapetets sammanställning har 135 personer omkommit i vatten- och isolyckor under 2006. Det är 28 fler än under 2005 då 107 personer omkom.

Sammanställningen visar på att många omkommer i samband med fritidsbåtar. Flytvästanvändning skulle kunna räddat livet på flertalet av dessa. Obligatorisk användning av flytvästar i fritidsbåtar, i kombination med den lag om förarintyg som diskuteras, skulle vara effektivt för att minska drunkningsolyckorna.

Antalet svenskar som omkommer utomlands ökar kraftigt. Här krävs insatser för att öka information och kunskap om de faror som förekommer i andra länder. Researrangörerna borde här kunna göra en stor insats.

Tyvär visar undersökningar att det finns stora luckor i grundskolans sim- och vattensäkerhetsutbildning. Detta trots att det i läroplanen slås fast att eleverna vid utgången av det 5e skolåret;
- *skall kunna simma och hantera nödsituationer vid och i vatten.*

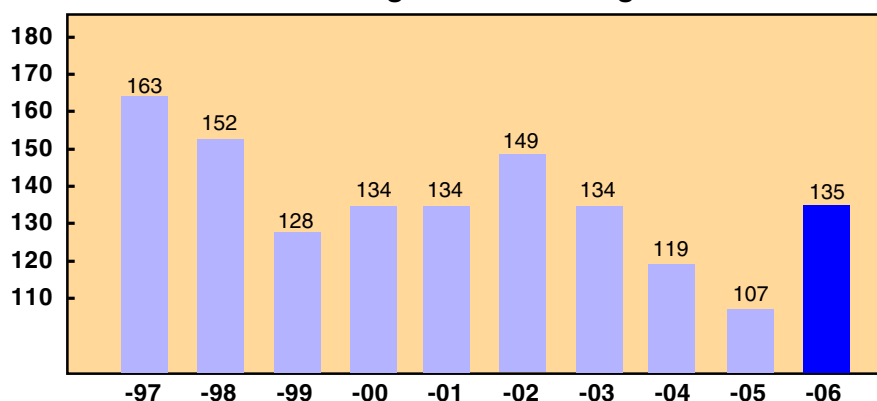
Antal omkomna i genomsnitt under 1960-, 70-, 80-, och 90-talen samt 2006

60-talet 70-talet 80-talet 90-talet 2006
*Exklusive utländska medborgare.

Att denna simundervisning säkerställs via skolan och förmedlas till alla i varje ny generation är en grundläggande förutsättning för att antalet döda vid vattenolyckor skall kunna minskas.

Antal omkomna genom drunkning 1997 - 2006

Årsredovisningen exkluderar de personer som omkom under katastrofen i Sydostasien i december 2004

Historisk utveckling

Kring slutet av 1800-talet, när Svenska Livräddningssällskapet bildades, omkom i Sverige cirka 1000 personer (19,6 per 100.000 invånare) genom drunkning varje år.

Under 1940-talet sjönk antalet tack vare en kraftig satsning på en allmän simkunnighet till

cirka 500 per år (8,2 per 100.000 inv). Minskningen har sedan fortsatt i takt med att allt fler har lärt sig simma och har under åren 1997 till 2006 varit i snitt 135,5 omkomna per år (1,2 per 100.000 inv).

Typ av olyckor

I tabellen till höger redovisas antal drunkningar per olyckstyp 2006 jämfört med år 2005.

Badolyckor

Antalet förolyckade vid bad har ökat till 45 personer 2006 (2005, 20 personer). 36 personer omkom under sommarmånaderna juni till augusti.

Många av dessa var över 50 år. Orsakerna till det stora antalet omkomna äldre kan vara dålig kondition i kombination med bristande vattenvana. Dessa åldrar har oftast inte haft tillgång till en bra sim- och vattensäkerhetsundervisning.

Fritidsbåtar

Antalet förolyckade i samband med småbåtsolyckor har ökat med fyra till 38.

Trots en mångårig information om nyttan av att använda flyväst väljer många bort denna enkla och billiga livförsäkring. Obligatorisk användning av flytvästar i fritidsbåtar bör därför övervägas då det skulle kunna spara fler än 30 liv per år.

Isolyckor

Som framgår av tabellen omkom åtta personer vid isolyckor 2006. Detta är en minskning med 21 personer. Snittet för de föregående tio åren är 19 personer per år.

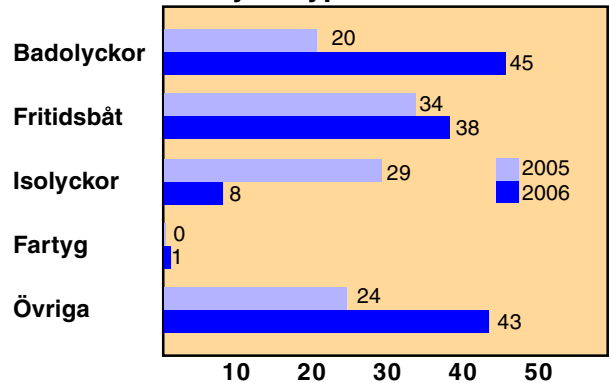
Minskningen är glädjande och kan till del förklaras av att isarna, tack vare ihållande kyla, under en sammanhängande period var säkra.

SLS fortsätter dock arbetet med att öka informationen till bl.a. isfiskare och skoteråkare när det gäller säkerhet på is.

Övriga olyckor

Under rubriken återfinns 43 olyckor där det varit svårt eller inte gått att fastställa det exakta händelseförloppet vid tillbudet. 31 av dessa olyckor inträffade under perioden juni till september.

Olyckstyper 2005 och 2006

Fiskeolyckor

Under 2006 har totalt 20 personer omkommit i samband med fiske från land, båt eller is. 12 personer omkom 2005.

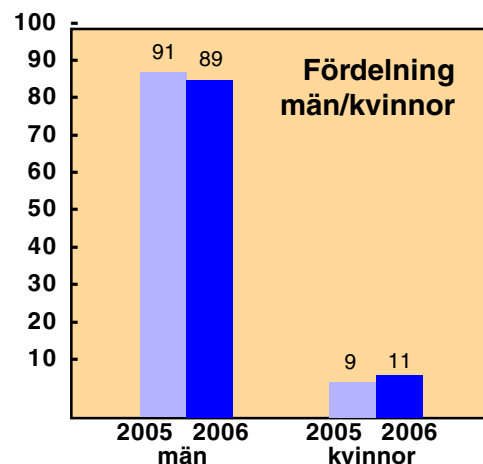
Flera av de omkomna var ensamma och bar inte flytväst. Genomsnittsåldern var 55 år.

Fördelning män - kvinnor

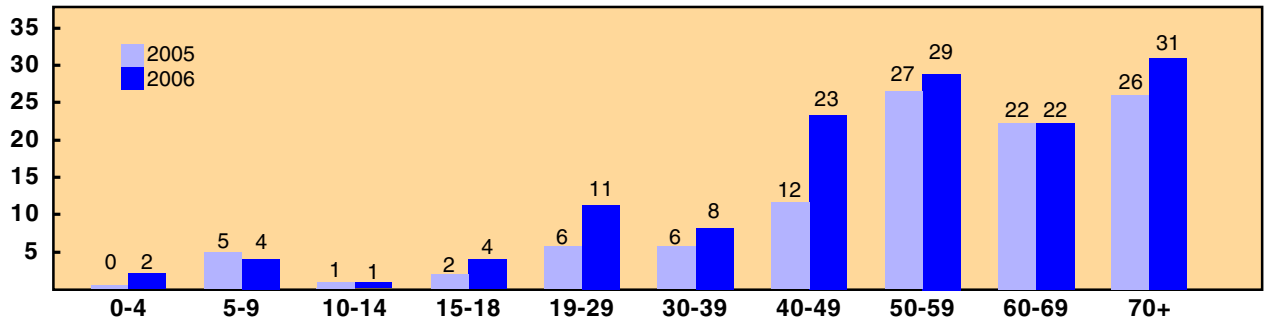
Av det totala antalet omkomna under 2006 var 89 procent män (2005, 91 procent).

Fritidssysselsättningar med större riskexponering i kombination med större benägenhet att ta risker torde förklara fördelningen mellan män och kvinnor.

SLS avser att under 2007 genomföra en attitydundersökning för att undersöka orsaken till den stora skillnaden mellan antalet omkomna män och kvinnor.

Drunkningsolyckornas åldersfördelning 2005 och 2006

Åldersfördelning

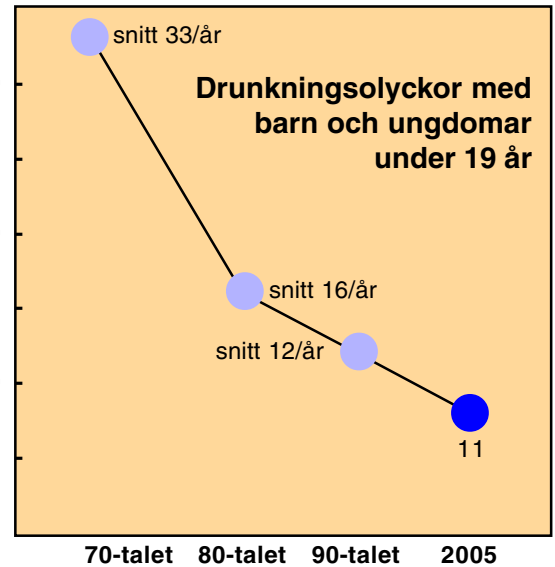
Av det totala antalet omkomna under 2006 är 59 procent över 50 år. (70 procent 2005).

En orsak till de stora antalet förolyckade med hög ålder kan vara att dessa inte haft tillgång till en bra sim- och vattensäkerhetsundervisning. Givetvis spelar också en hög ålder stor roll för möjligheten att klara ett inträffat tillbud.

Barn och ungdomar

Elva personer under 19 år har omkommit under år 2006 jämfört med åtta under 2005.

Som framgår av tabellen till höger har antalet drunkningsolyckor med yngre minskat under de senaste decennierna.

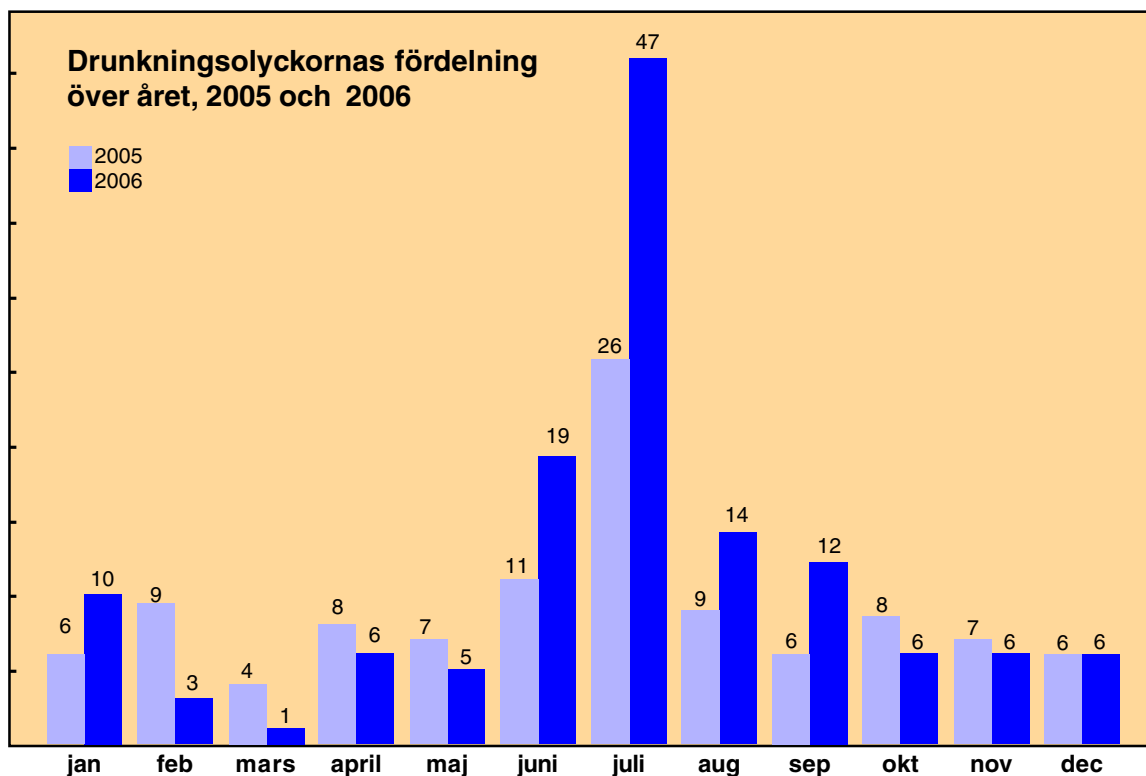
När händer olyckor

Inte överraskande händer flest olyckor under sommarmånaderna när många uppsöker hav och sjöar för bland annat bad- och båtliv.

De flesta bad- och båtolucky inträffar i min-

dre sjöar och vattendrag. Det kan förmodas att man här känner sig säkrare än i öppet hav och därmed omedvetet tar större risker.

Detta gäller inte minst vid färd i fritidsbåt då en del, främst äldre, upplever det som onödigt att använda flytväst och att ha sällskap.

Drunkningsstatistik länsvis

Beräkning av antal drunknade per år och i genomsnitt under åren 1997-2006 samt beräkning av antalet drunknade per 100 000 invånare länsvis redovisas nedan.

Orsakerna till variationen mellan länen är sannolikt flera. Turistintensiva län kan exempelvis få felaktiga värden per 100.000 invånare.

Avvikelserna mellan länen är dock så stora att

det inte kan uteslutas att attityderna till och kunskaperna om riskerna vid vatten och isar skiljer sig i olika delar av landet. Fritidsaktiviteter i anslutning till vatten är också vanligare i en del län.

Det kan noteras att de norra länen har höga drunkningstal. Sannolikt spelar det kalla vattnet i norra delen av Sverige en avgörande roll vid dessa olyckor.

Drunkningsolyckornas fördelning länsvis 1997-2006

	-97	-98	-99	-00	-01	-02	-03	-04	-05	-06	Genomsnittligt antal drunknade under 1997-2006	Antal drunknade/100 000 inv. 1997-2006
Stockholms stad o län	18	19	17	8	14	16	17	17	10	25	16,1	0,9
Uppsala	4	2	1	6	5	6	2	3	5	3	3,7	1,2
Södermanland	4	4	4	5	9	7	7	6	3	4	5,3	2,0
Östergötland	6	8	7	9	5	5	3	1	4	4	5,2	1,2
Jönköping	2	4	4	8	6	5	3	2	5	3	4,2	1,3
Kronoberg	6	2	2	3	1	1	0	0	3	1	1,9	1,0
Kalmar	5	5	5	2	8	3	12	9	3	2	5,4	2,3
Gotland	2	2	3	1	2	1	4	1	1	1	1,8	3,0
Blekinge	2	2	3	3	3	1	8	6	2	1	3,1	2,1
Kristianstad och Malmöhus	12	17	7	7	6	6	9	12	6	10	9,2	0,7
Halland	1	4	6	3	4	4	4	3	1	3	3,3	1,3
Göteborg och Bohuslän	24	16	13	16	7	15	13	12	14	18	14,8	1,8
Älvsborg	1	4	1	-	5	9	4	5	2	3	3,4	0,9
Skaraborg	4	5	2	3	5	5	2	0	3	3	3,2	1,1
Värmland	4	6	5	10	8	5	7	5	9	3	6,2	2,2
Örebro	5	3	3	3	2	9	1	3	2	1	3,2	1,2
Västmanland	1	1	2	1	1	1	5	4	2	2	2,0	0,7
Dalarna	4	2	4	2	5	3	7	3	7	3	4,0	1,4
Gävleborg	12	5	8	3	4	5	7	6	3	11	6,4	2,3
Västernorrland	8	3	8	4	2	4	1	4	3	9	4,6	1,9
Jämtland	7	4	4	5	6	7	6	6	1	5	5,1	3,9
Västerbotten	7	9	5	6	5	5	7	4	4	2	5,4	2,1
Norrbotten	15	12	6	8	12	8	5	7	11	8	9,2	3,7
Utländska medborgare	8	8	7	17	8	14	*	*	*			
Internationellt	1	5	1	1	1	3	-	-	3	10		
Summa	163	152	128	134	134	149	134	119	107	135		1,2
Snitt per år under 10 år											135,5	

* Utländska medborgare ingår i länsredovisningen från och med 2003.

Vad gör Svenska Livräddningssällskapet som ideell organisation

Det är bevisat att det finns ett starkt samband mellan simkunnighet, attityd till risker, kunskap om säkerhet och antalet drunknade.

För att tidigt kunna ge kunskap bedriver Svenska Livräddningssällskapet, SLS, sedan 1993 *Barnens Livräddningsskola* som består av ett attityd- och kunskapsmaterial. Barnens Livräddningsskola vänder sig till alla barn i grundskolans årskurser 1-3. Varje år distribueras, utan kostnad för skolan, fler än 800 000 häften till mer än 360 000 elever i över 20 000 klasser.

Barnens Livräddningsskola är en hjälp till skolan för att klara läroplanens mål när det gäller att ge barn vattensäkerhet.

Simborgarmärket, en symbol för simkunnighet.

I samarbete med Räddningsverket genomför SLS *självskyddsprojekt* med syfte att öka antalet simskolor och därmed möjligheten för barn och vuxna, oavsett bakgrund och sociala möjligheter, att lära sig simma.

Verksamheten kompletterar SLS utbildning av *simlärare* samt start och drift av simskolor för barn och vuxna över hela landet.

Varje år utbildas ett stort antal *livräddare* av SLS. Målsättningen är att alla de som arbetar vid landets simhallar och stränder ska ha en utbildning anpassad till de krav som ställs.

SLS har startat projekt *En vattensäker kommun* inom ramen för lagen om skydd mot olyckor. Syftet är att hjälpa landets kommuner att förbättra vattensäkerheten och därmed minska antalet tillbud och olyckor.

Livräddningssällskapet framställer och distribuerar *informationsmaterial* i flera olika former. Allt för att minska antalet tillbud och drunkningsolyckor till ett minimum men också i syfte att visa vilken livskvalité, frihet, glädje och möjlighet det ligger i att säkert kunna vistas i och vid vatten.

2006 var Svenska Livräddningssällskapets 108:e verksamhetsår. Under dessa år har antalet drunknade minskat från 1000 till strax över 100 personer. Som ett delmål satsar SLS i första hand på att få ner antalet barndrunskningar till noll och det totala antalet till under 100 personer.

**Svenska
Livräddningssällskapet**

Svenska Livräddningssällskapet, SLS
Spångavägen 47, 168 75 Bromma
www.sls.a.se

Ytterligare information
Karin Brand, 0702 44 11 61
Anders Wernesten, 0705 92 95 67